

СТАТИСТИКА СТАНУ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Марчук Тетяна Василівна,

магістрант обліково-
статистичного факультету;

Науковий керівник: Потапова М. Ю.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри статистики,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

Атмосферне повітря є життєво важливим компонентом природного довкілля. Від його якісного стану залежать як умови життя на Землі, так і саме життя. В даний час негативна антропогенна дія на цей природний компонент привела до істотного погіршення його якості, що відбилося на здоров'ї населення та на стані довкілля в цілому.

На сьогоднішній день широко використовуються статистичні методи і моделі для діагностики стану довкілля, при вивченні причинно-наслідкового механізму формування варіації та динаміки екологічних явищ і процесів, у моніторингу навколишнього природного середовища, при прогнозуванні стану екологічних процесів і ситуацій та прийнятті оптимальних управлінських рішень.

Статистика стану забруднення і охорони атмосферного повітря в нашій країні, як і вся статистика довкілля, почала формуватися на початку 80-х років минулого століття. З часом вона вдосконалювалася, накопичувала власний та запозичувала міжнародний досвід, вишукувала і впроваджувала нові форми і методи збору, обробки і передачі інформації. Перед сучасною статистикою атмосферного повітря стоять важливі і конкретні завдання :

- забезпечити повноту, об'єктивність і достовірність інформації про стан забруднення і охорону повітряного басейну;
- постійно вдосконалювати систему статистичних показників та методів аналізу стану забруднення і охорони повітря;
- забезпечення органів управління, спеціалістів різних рівнів інформацією для вироблення комплексу заходів по охороні атмосферного повітря, інформування громадськості по цих питаннях;
- вдосконалення форм статистичної звітності, напрацювання ефективніших методологій, статистичних спостережень і обстежень щодо проблем атмосферного повітря та визначення обсягів забруднення;
- виступати основою (підставою) для нарахування і сплати зборів і платежів за забруднення атмосферного повітря;
- забезпечення міжнародних статистичних та екологічних організацій відповідною інформацією.

Для здійснення аналізу якості атмосферного повітря України проводиться статистичне дослідження викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря. Для цього використовують відповідні статистичні методи.

За наведеними Державною службою статистики даними проаналізуємо обсяг викидів у розрахунку на одну особу та щільність викидів у розрахунку на 1 кв. км. за областями України у 2016 році [1].

Найбільший обсяг викидів в атмосферне повітря України у Донецькій (981,4 тис. т) і Дніпропетровській (833 тис. т) областях, а найкращою є якість повітря у Чернівецькій області - 3 тис. т, Волинській - 4,7 тис. т. та Закарпатській - 4,9 тис. т. Чернівецька та Закарпатська області розташовані на південному заході України в передгір'ї Українських Карпат, близько 80 % території краю займають гори, по водозабезпеченості Закарпаття займає перше місце в державі, гідроенергетичний потенціал річок становить четверту частину всього потенціалу України. Волинь розташована у північно - західній частині України, і вважається краєм озер. За унікальність і чистоту вод відомі і за межами України Шацькі озера, які називають «блакитними очима Волині».

Сфера статистики природних ресурсів та охорони навколишнього середовища охоплює повітряний басейн, водні, земельні ресурси, лісовий та заповідний фонд, біологічне розмаїття флори і фауни, а система статистичних показників охоплює надходження шкідливих речовин у повітря від стаціонарних та пересувних джерел, скидання забруднених стоків у поверхневі водойми, утворення та розміщення небезпечних відходів у навколишньому середовищі, наявність та обсяги використання земельних, водних, рослинних, тваринних ресурсів [2].

Здійснивши статистичний аналіз викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря стаціонарними та пересувними джерелами за областями в Україні у 2016 р., можна зазначити, що якість повітря в Україні у більшості регіонів є не на належному рівні, що впливає на здоров'я людей. Статистичні методи надають можливість проаналізувати стан навколишнього середовища, зокрема, атмосферного повітря. А це, в свою чергу, сприяє проведенню ефективної боротьби з джерелами забруднення.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] - Джерело доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Тарасова В.В. Екологічна статистика, підручник / В.В. Тарасова. - К . : Центр навчальної літератури, 2008. - 392 с.